



**RÄPINA
AIANDUSKOO**
nutikas looduslähedane elu

Aeg & Vaim

TEMPUS & SPIRITUS

www.aianduskool.ee/koolileht

Nr 1 (127)

23.2.2024

Räpina Aianduskooli lõpetajad 2024

Keskkonnakaitse

KK21-52-M

1. Kristina Aasa
2. Marta Grauen
3. Kätri Kaik
4. Anneli Kasemets
5. Triin Kõrgmaa
6. Eeva-Maria Malkov
7. Kristi Nigulas
8. Aivar Puur
9. Marika Pärnoja
10. Malle Valli
11. Aivar Virro
12. Kathrina Volmer

KK21-52-K

1. Arpo Eismann
2. Jade Lummo
3. Maria Eliisa Metsis
4. Denis Sopov
5. Eerika Sternfeld

Maastikuehitus

ME20-41-K

1. Riko Mäesaar
2. Mart-Martin Pertel
3. Kermo Rätsep

ME21-42-K

1. Hedit Olesk
2. Anželika Teval

Tekstiilkäsitöö

TK22-53-M

1. Gea Kiiver
2. Marje Linnus
3. Triin Saar
4. Merli Taukar



Räpina Aianduskool 100

Eesti vanimal aiandusalast haridust pakkuval kutseõppeasutusel Räpina Aianduskoolil täitub 2024. aastal 100. tegevusaasta. Juubeliaasta kulminatsiooniks on 8. juunil toimuv aianduskooli vilistlaste kokkutulek.

Info täieneb ja erinevaid tegevusi toimub sel päeval veel. Jälgige aianduskooli kodulehte

<https://www.aianduskool.ee/>

<https://www.aianduskool.ee/aianduskool100/>



Pidustuste ajakava:

- 10.00 pargiekskursioon giidiga
- 11.00 giidiga ringkäik Sillapää lossis
- 11.00 registreerimine koolimaja fuajees
- 12.45 rongkäiguks kogunemine lossi ees
- 13.00 rongkäik
- 14.00 aktus
- 16.00 bankett lossis (kutsetega külalistele)
- 18.00 kontsert
- 19.00 tantsuõhtu ansambliga Via Baltika
- 23.00–24.00 disko

Mis tehtud ...

- 23.1 Mälumäng
- 7.–18.2 Aasta töötaja ja õpilase valimised
- 5.–6.2 Noor Meister 2024 floristikas (TV võistlus)
- 6.2 Liivimaa kutsekoolide talvemängud
- 8.2 Praktikajuhendajate seminar
- 20.2 Mälumäng
- 12.–15.2 Sõbrapäeva nädal
- 23.2 Eesti Vabariigi 106. aastapäeva aktus
- 23.2 Keskkonnakaitse, maastikuehituse ja tekstiilkäsitöö kursuste lõpuaktus

... mis teoksil

- 26.2–1.3 Õpilasarvu nädal
- 19.3 Mälumäng
- 11.–15.3 Emakeelenädal
- 8.–19.4 Külalised Stade koolist
- 6.5–2.6 Taaskasutusturg
- 15.–17.5 Noor Meister 2024 maastikuehituses
- 24.–25.5 HortiChallenge 2024
- 8.6 Räpina Aianduskool 100 pidustused



TÄNASES LEHES: Önnitleme lõpetajaid ja tunnustame tublimaid! Keskkonnakaitsjate tegemised! „Ajaring“ Alatskivil! Kuidas sööta oma põldu! Aiandusmess Essenis! Kovisioon! Sügis-talvistest tähtpäevadest! ... ja palju muud huvitavat!!!

Õnnitleme aasta tegijaid!

Elutööpreemia – Kalju-Erik Haljasmägi



Aasta õpilane – Jarko Ilves



Aasta töötaja – Kristiina Kroon



**Farron Tehnika OÜ
STIHLi stipendiumi võitja**

Julia Ivanova



Aasta koostööpartner

Räpina Koduloo- ja Aiandusmuuseum



Aasta tegu – Jõulude tähistamine koos Maarja küla õpperühmaga



Mälestusi kogu eluks

Tore on tagasi mõelda meie teekonnale. Nii palju uusi teadmisi ja praktilisi kogemusi on kogutud selle kahe ja poole aasta jooksul. Aeg tõesti läheb kiirelt, sest alles me ju alustasime oma õppega ja juba on see läbi.

Sessioonõppes on iga koolinädal kallis,

sest annab võimaluse näha oma klassikaaslast, vahvaid õpetajaid ja hubast koolimaja. Kui vahepeal oli tunne, et mõni ülesanne on liiga raske, siis klassikaaslaste abiga saime kõigega hakkama. Usun, et kõik kogusid lisaks uuele infole ka meeletult palju mälestusi, mis

meenutavad meile armast keskkonnakaitse kursust 2021. aastast.

Anneli Kasemets, KK21-52-M



Keskkonnakaitsjate lennukas lend ehk seitsme Õnne-seene seiklused

Meie kursuse loomisluhu võiks üks eriliselt sentimentaalne jutuvestja jutustada näiteks nii:

„Elasid kord seitsme maa ja mere taga erinevates ilmakaartes seitse inimlooma, kellel polnud õrna aimugi, mis uskumatu elamuse saatusesõrm nende ellu ühel hetkel nipsutab ja nad omavahel kokku viib. Üks neist elas tuulisel ja metsikul Läänemaal, teine kultuuri- ja kärrikas Tartu linnas, kolmas oli pärit ummamuudu Võrumaalt, neljas laskus lossimägisest Viljandist ning ülejäänud kolm merelähedasest Matsalust, taevaskodadega Põlvamaalt ning kaugelt-kaugelt Vladivostokist. Ühel imelisel päeval ilmutas neile kõigile üks saatulik mõte ja nad sattusid kõik Räpina Aianduskooli õppima, soovides rohkem loodust ja lootust oma ellu. Ning kui nad seal ükskord koos oma seiklused lõpetasid, siis võin julgelt väita, et selle seeneniidistiku tugevust, mille nad omavahel selle käigus sõlmisid, saab võrrelda graniidiga. Kuidas see küll juhtus? Ikka läbi raskuste ja katsumuste, naeru ja itsitamise, tõelise koostöö ja teineteisega arvestamise, sügavalt austamise, kuulamise ja kõvasti kallistamise ... ja loomulikult läbi ühise armastuse – loodusarmastuse.“

Õnneks oli meil õpingute kõrvalt mahti oma seiklusrikas teekond jäädvustada pildi-gigade sisse ja saame seda värvi-ka lugu nüüd ka teiega jagada. Aga ettevaatust – pildikollaaži pikemal silmitselisel võite nakatuda ohtliku loodusnautlemispisikuga. Pärast nakatumist võite kohe metsa, rappa või niidule põrutada ja soovida igavesti sinna jäädagi ning isegi sääse- ja parmulaulu armastama hakata.

Piltidel on kajastatud õpetaja **Merike Aometsa** mõnusad taimeretked, kus õppisime tundma taimede sügavat hingeelu ja nende keelt sõlme ajavaid ladinakeelseid nimetusi, millest või kellest varem polnud kuulnudki. Ülitoredad lobisemise ja elutarkusi täis tunded parima kursusejuhataja **Õnne Rämmaniga**, kellega panime proovile ka samblike reaktsioonivõime, määrasime vee happesust, heitsime pilgu Räpina paberivabriku müüride vahele ning tegime palju palju-palju-palju muud, mida üks korralik ja enesest lugupidav

keskkonnakaitsja tegema ja teadma peab. Tänu õpetaja **Arvi Lepiskile** oskame nüüd mõõta nii sarvi kui palke, ära tunda sulgi, kasukaid, mutimütsi, pungi ja sõrgi. Tema ornitoloogilised õppekäigud panid maksimaalselt proovile meie silmad ja kõrvad ning sääsetõrjuja oskuslikkuse. Arvi tunnid olid meeldivalt šokolaadi-, suitsuvorsti-, kopranõre-näärme-, piparkoogi- ja sefiirimaigused, mis kahjuks ei jäänud pildile, et seda tõestada.

Meenutame rõõmuga ka veekaitse tunde õpetaja **Toivo Vihalemiga** ja hüdroloogiat, Toivo eel- ja järeltulija **Alar Maraniga**. Ühel tuisusel talvepäeval omandasime väikestviisi maamõõtja kutse ehk mõõtsime kõrgusi ning uurisime klassis vanu kaarte maaparandussüsteemidest. Alariga käisime korduvalt ja korduvalt veepuhastusjaamas seiklemas. Kõige rõõmsameelsema õpetaja **Marge Starasti** juhendusel saime käe mullanduses valgeks – koos väetasime sügispäikese käes põõsaid ja tegime neile moodsaid soengulõikusi. Räpina paisjärve puruvanad, ujurid ja teod lugesime üle õpetaja **Mari Kala** keskkonnahariduse tundides. Koos temaga uudistasime ka Virumaad ning Võrtsjärve õppekeskust, kus saime Eesti kalastikust nii mõndagi teada (v.a Kaspar). Õpetaja **Tarmo Evestusega** rändasime läbi küll pooled ümbruskonna ja ka mitte-nii-ümbruskonna metsad, rabad, künkad ja orud, trotsides kord puusakõrguseid lumehangesid, teinekord kõrvetavat päikest. Koos uurisime ürasekikahjustusi, langetasime puisniidutalgetel võsa ja nägime, kuidas rõngastatakse röövlind. See kõik tasus end ära, sest Tarmo laialdased teadmised loodusest andsid midagi, mis jääb meiega pikemaks ajaks.

Aukohal olid ka suured seenesaagid, mida kogusime igal väljasõidul, kus aastaaeg ja keskkond selleks vähegi sobisid. Päris täpselt ei teagi, kuidas need seened kogu aeg kummikuninade ette sattusid. Oli küll veidi keeruline leida kanakulli või hiireviu pesa, kui samal ajal maast seeni otsid, kuid meeskonnatöö on alati olnud meie kursuse põhituum. Seitse pead on ikka seitse pead ja neliteist korilase kätt.

Kivimite eriilmelises maailmas oli meie teejuhi õpetaja **Tõnu Pani**, kellega

kohtusime võimalusel ka Tartu Ülikooli loodusmuuseumis, kus saime korralikke mineraalseid raskusi tunda ja maitseda. Õpetaja **Toivo Niibergi** õpetussõnade ja küpsis-tee-tseremooniade järgi oskame edaspidi valida tervist turgutavaid taimeteesid ning tõsta meeleolu, toimetades näpud mahedas ja „toivolikult“ muhedas mullas.

Kahjuks ei ole meil kõigi õpetajatega fotosid, kuid see ei tähenda, et nad oleksid vähem erilised. Toome nimeliselt ka nemad välja. Tänu noorele õpetajale **Hannes Rohtsalule** oleme võimalised ökosüsteemist ja suktessioonist rääkima isegi unes ning lehehunnikutest igas suuruses tigutsid leidma. Sama kehtib KeHJS, LKS, VeeS ja mitmete teiste seaduste ning määruste kohta, mille seletas paragrahvide haaval „vääga“ põhjalikult lahti õpetaja **Siret Punnisk**. Seadusandlusega ei tohiks me tulevikus hätta jääda. Inglisekeelsest sõnavarast ning harivatest mälumängudest murdsime läbi koos õpetaja **Irma Samoldinaga** ja need va arvutivigurid saime käppa tänu viinamarjadele ja õpetaja **Valdur Truijale**. Majanduselased teadmised said meenutatud ja lihvitud õpetaja **Tiiu Ruuspõllu** klassiruumis, vahel koridoris ja väljasõitudel erinevatesse ettevõtetesse. Tunnid õpetaja **Ülle Viksiga** polnudki niivõrd tunnid kui tänuväärseid sessioonid eneseanalüüsiks ja värskendavaks eluteraapiaks.

Loomingulisuse kõrgeimat taset saime rakendada õpetajate **Anu Seimi**, **Katrin Uurmani** ning **Kalle Toomi** õppetundides. Ei olnud ühtegi uurimistöö vormistamisega seotud küsimust, millele õpetaja **Katrin Kivistik** ei oleks osanud vastata. Tänu õpetaja **Irma Zetturile** teame nüüd, kui suured ja karmid nõudmised on tööstuslikult kasvatatavatel seeneliikidel. Otsustasime, et looduslastena jääme siiski metsast seente korjamise juurde – loodus saab selle tööga kenasti hakkama.

Eesti loomi taastutvustas meile zooloogia õpetaja **Heli Sinipalu**, kellega tuletasime meelde kõik armsad karvapalid, keda me lastena (ja ka nüüd) metsast koju tahtsime tuua.

Tekst järgneb lk 6



Ka juhtõpetaja **Aigi Salundi-Galitsin** on meid aastate jooksul toetanud ja aidanud – tänu temale saime tuge nii praktika kui ka uurimistöödega puudutavates küsimustes.

Selline saigi meie kokkuvõtlik ülevaade nendest kahest ja poolest aastast, mis praeguses hetkes tundub möödunud kui kiire liblikatiiva ripse. Kindlasti suunab see meie kõigi elusid rohkem, kui arvata oskame. Sellesse näilisse hetke

mahtus nii palju kogemusi, emotsioone ja inimesi, et selle kõige edasiandmiseks polegi hetkel suutlikkust ja need kõige õigemad sõnad pole veel välja kujunenud. Meie südames on alati soe koht ka meie kursusekaaslastele Janale, Antole ja Mihklile, kellega koos teekonda küll alustasime, kuid kahjuks ei lõpetanud. Tervitused teile!

Soovime südamest tänada kõiki, kellega sel seikluslikul õppeteekonnal Räpi-

na Aianduskoolis kokku puutusime, sest te muutsite meie aastad siin väga väärtuslikuks ja andsite meile kaasa endast parima. Oleme siiralt õnnelikud oma koolivaliku üle ja loodame, et kohutume kunagi veel ... mõnel metsateel ... ehk järveveel ... või järgmisel kooliteel!

KK21-52-K ehk Õnne-seened Jade, Maria Eliisa, Eerika, Annika, Arpo, Kaspar ja Denis

Päikesekalendri aastavahetus ja jõulud

Tänapäeval on tähtpäevade ja nende juurde kuuluva tavandi konkurents peale jäänud päikesekalendri aastavahe-
etus, ent mitte kõrvalise abita. Võit-
matu päikese sünnipäeva ja Jeesuse
sünnipäeva ühitamisotsusel Roomas,
25. detsembril 354. aastal, on olnud
kaugeleulatuv mõju nii ajas kui ruumis.

Meie laiuskraadil sobib talvine pööri-
päev hästi kuulutama valguse võitu
pimeduse üle. Põhjalas sobitus Kristuse
sünnipäev muinasskandinaavia pööri-
päevapühadega hästi kokku, tõi aasta
kõige pimedama üleminekuaja maagi-
listesse toimingutesse muutusi ning
kujundas neist rõõmu ja rahu pühad.

Vanade eestlaste kalendris kestis maa-
giline kaksteistpäevak (talistepühad)
toomapäevast kolmekuningapäevani.
[Mall Hiimäe 'Pühad ja argised ajad
rahvakalendris']

Et me kõik saaksime toomapäeva tava-
de kohaste kibekiirete toimingutega
õigel ajal hõivatud olla, korraldati aian-
duskooli töötajate jõulukohtumine
väga ettenägelikult juba 20. detsembril.
Päikese sünnipäevale kohaselt sära-
vas Mooste Viinakojas. Pidulikud
riided ja keiserlik interjäär panid natu-
ke isegi kohmetuma. Kolleegid, kellega
tegelikult ju iga päev koolimajas koh-
tud, mõjusid natuke teisiti. Naeratused

ja siiras taaskohtumisrõõm, ehkki lahus
oldud vaevalt päev, tegid südame nii
soojaks. Me oleks nagu perekond –
suur ja segane, aga lõpuni iseenda vali-
tud perekond. On rõõmu ja rahu aeg!
Aeg ennast laadida. Peo üllatusesineja-
te Inga ja Toomas Lunge mahedad jõu-
lumeloodiad suunasid täpselt õigele
teele. Seda soojust, rõõmu ja rahu kan-
nan endas mitte ainult kolmekuninga-
, vaid vähemalt järgmise toomapäevani.
Kanna sina ka!

Elina Oesalg, koolitusjuht

Foto: A. Salundi-Galitsin



Koolipere Mooste Viinakojas

Noor Meister aianduskoolis

Teisipäeval, 6. veebruaril algas kutsemeistrivõistluste kevadhooaeg ja sellega seoses ka võistlussaate „Noor meister“ viienda hooaja võtted. Esimene võistlus toimus Räpina Aianduskoolis, kus panid end proovile Eesti parimad noored floristid.

Kutsemeistrivõistlus on hea võimalus andekatel kutseõppuritel oma oskusi näidata. Parimatel on võimalus Eestit esindada ka WorldSkills ja EuroSkills suurvõistlustel.

Floristide võistluse tulemused avalikustatakse, kui saade 8. mail Kanal 2 eetrisse jõuab. Saadet tellib Haridus- ja Noorteamet ning toodab produktsioonifirma RUUT.

Saadet rahastatakse ESF programmi



Floristid kaamerate piiramisrõngas

„Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ PRÕM+ vahenditest.

Lüüli Kiik, infospetsialist

Foto: K. Toom

Sõbrapäeva disko piltides

Fotod: K. Luht



Kuidas süüa oma põldu nagu lehma ja lambaid?*

Kui septembri lõpus "Tulevikuoskused aianduses II" tundi läksime, siis ei osanud me, kaks sessioonõppe teise kursuse aednikuõpilast, aimatagi, millisele teekonnale satume. Projektülesandest inspireerituna ning murest haritavate muldade degradeerumise pärast astusime karussellile, mis lausa peadpööriltavalt head hoogu hakkas koguma.

Kahepeale kokku oleme nüüdseks:

- loonud kontakti muuhulgas Mahepõllumajanduse Koostöökoogu, EMÜ mullateaduse õppetooli ja Mahekeskusega, "Loodusrikas Eesti" projektiga, Maaelu Teadmuskeskusega (METK);
- õppinud kolmel välislektoriga taastava põllumajanduse infopäeval (Olivier de Schaetzen, Dietmar Näser, Iain Tolhurst);
- osalenud viiel infopäeval, kus teemadeks mullatervis, keskkonnasõbralik majandamine ja kompostimine;
- käinud kolmel temaatilisel konverentsil (Mullapäev, taastava põllumajanduse foorum Northern Roots, Tasakaalus majanduse foorum);
- läbinud 47-tunnise mulla toiduvõrgustiku aluskursuse veebipõhises Soil Food Web Schoolis;
- külastanud vahekultuure kasutavat ettevõtet Rannu Seeme OÜ ning aiandustootmises vihmaussikompostimist, biosütt ja orgaanilisi multše rakendavat katse- ja näidistalu Grand Farm Austrias;
- aidanud korraldada inspiratsiooni-päeva mullaviljakust hoidvate kasvatustehnoloogiate teemal mahekõrgivilja tootvas Erto talus;
- korraldanud pop-up kodukonverentsi Austria kompostimise eksperdi Florian Amlingeriga ning
- pidanud nõu rohkem kui tosina õpetaja, juhi ja teadlasega Röpina Aianuskoolist, EMÜst, Polli aiandusühingute keskusest.

Iga kohtumine on avanud unikaalseid vaatenurki, kuid sündmuselt sündmusse jäävad refräänina kõlama mullasõbralikud toimimisviisid, mis tagavad tervemad ja tugevamad taimed ning on kokkuvõttes nii talunikule kui tarbijale kasulikud. Kontseptsioon mullast, mis on taimejuurtele kinnistusstruktuuriks, kuhu viime väetisegraanuliga taime toitmiseks arvutuslikult leitud ko-

guse NPKd, hakkab asenduma arusaamisega mullast kui keerukast elusorganismist, keda on vaja taimetervist ja häid saake soovides poputada sarnaselt inimese tervise aluseks olevale mitmekesisele soolestiku mikrofloorale. Kui mullatervis paraneb, tõuseb temas kasvava taime toitainetihedus, mis omakorda on meie kui lõpptarbijate üks hea tervise alustalasid.

Mida on vaja, et mullal oleks kõht täis ja meel hea?

Muld on alati taimestikuga kaetud. Mustast kesast kaovad toitained poolteist korda enam kui ühegi põllukultuuri kasvatamisel ning muld on erosiooni eest kaitsmata. Saagikoristuse järel vabanenud põllul tulevad appi nutikalt valitud sügistalvised kattekultuurid, kes hoiavad toitainete ringluse mulla toiduvõrgustikes käigus kuni järgmise põhikultuuri külvini.

Orgaaniline aine on A ja O. Mulla mikroorganismide nuumamisel on abiks nii mullapinnale laotatud kompost kui ka saagikoristusel põllule jäävad taimejäänused. Mullas sisalduva süsiniku tõus ühe protsendi võrra kahekordistab mulla veesidumise võime, puhverdab pHd ning teeb mulla kobedamaks.

Kui mulda antav toit on mitmekülgne, siis on mullarahvas mitmekesine. Mida kirevam on mullaseltskond, seda rohkem erinevaid funktsioone saab täidetud ning kasulikud mikroorganismid suudavad pahalased välja tõrjuda. Mul-

labakteritele maitseb lämmastikurikas kraam, näiteks sõnnik ja muruniide. Mullaseente biomassi kasvu soodustamiseks tuleb pidulauale tuua puitunud taimeosasid nagu näiteks sügised lehed, pöhk või puiduhake. Mullaseened täidavad tähtsat rolli süsiniku sidumisel mulda püsival moel: seeneniidistena mulda talletatud süsinik ei lendu kasvuhoonegaasina.

Elav taim elustab mulda. Orgaanilise aine toomisega mulda saavutame teatud edumaa, kuid alati on vaja ka elusat taime. Taime juureeritsed stimuleerivad mullamikroobide kooslusi, kes omakorda tagavad oma elutegevusega tähtsad ökosüsteemi teenused, näiteks aitavad kaasa väärtusliku sõmralise struktuuri tekkimisele mullas, mis tagab hea vee sidumise võime ja õhustatuse.

Läbimõeldud viljavaheldus kasutab ressursse ja loob võimalusi. Iga kultuuriga kaasneb spetsiifiline mikroelustiku spekter, aga ka taimekahjustajad. Erinevad kultuurid elustavad mulda ning tarvitavad ressursse erinevates sügavustes ja erineval moel. Samal põlluväljal kultuure arukalt üksteise järele kasvama sättides saab üks taim tarvitada ära selle, mis eelmisest mulda jäi ning katkestada pahalaste elutsükli.

Haljasväetiskultuurid on mitmel rindel head tööhobused. Viljavaheldusse lisatud haljasväetiskultuurid suruvad umbrohtumust alla, vähendavad nematoodide arvukust (talirukis), seovad



Mullatervise põhimõtted

mulda õhulämmastikku (liblikõielised koos mügarbakteritega), toovad sügavamatest kihtidest toitained huumuskihti (liblikõielised, tatar), kobestavad mulda (kesaredis), hoiavad toitained ringluses ning tõstavad elurikkust, pakudes toitu ja elupaika kasulikele putukatele. Kaks aastat haljasväetiskultuuri all olnud põllumullas tõusevad vihmaussipopulatsioonid ühel ruutmeetril paarisajalt 1500le.

Mullaharimisega häirida mulda nii vähe kui võimalik. Mullaharimisel hävineb huumus, seeneniidistikud tükeldatakse, vihmaussid kolivad parematele jahimaadele. Häiringu järgselt taastuvad mullaasukatest kõige kiiremini mullabakterid, kes konkurentide ja „kiskjate“ puudumisel hakkavad karmelt paljunema, lennutades väärtusli-

ku mulla orgaanilise süsiniku oma elutegevuse tagajärjel süsihappegaasina õhku.

Kuidas mulda eest heaperemeheliku hoolitsust aiandustootmises viljakandvalt ja ka majanduslikult otstarbekalt rakendada, kuuleme peagi aianduskoolis juba otse praktikutelt. Oleme äsja saanud positiivse vastuse rahastustalusele teadmussiirde pikaajalisest programmist, et Räpina Aianduskoolis viia 27. septembril 2024 läbi praktiline muldtervise õppepäev 35-aastase maheköögiviljatootmise kogemusega Suurbritannia Tolhurst Organic talu peremehe Iain Tolhursti juhendamisel. Kevadel loodame kooli kutsuda koostöös kooli õpetajatega näpunäiteid jagama haljasväetiskultuuride asjatundja Liina Talgre EMÜst, et külvata õppeaias hal-

jasväetiskultuuride segu köögivilja reavahesse või ka musta kesana hoitud puuviljaridade vahele.

Rõõmustame, et oleme Räpina Aianduskoolis leidnud head toetust mullasõbralike viljelusviiside avastamisel. Aitäh Kalle, Tea, Marge, Tiina, Tairi, Urmas, Maris, Epp, Keio, Aigi ja Katrin! Ühiselt tegutsedes toome veel enam sisu kooli tunnuslausesse „Nutikas looduslähedane elu“ ning aianduskool paistab silma väärtustatud suunaandjana loodushoidlikus aiandushariduses.

Margit Laanpere ja Kadri Artma, AE22-42-M2

Graafika: M. Laanpere

**Pealkirjas kasutatud fraas on laenatud Erto talu peremehe Margo Mansbergi ettekandest.*

KODAS – elamuskeskus Otepää-mail

Teisel novembril külastasime koos teise ja kolmanda kursuse aednike ja keskkonnakaitsjatega Põlvamaa siidrikoda KODAS. Meid võttis vastu siidrikoda ja peremees. Esmalt rääkisime keskkonna teemadel ja sellest, kui keeruline on Eestis ettevõtlusega tegeleda. Aednikud said uusi teadmisi, millised on head mahlaõuna sordid.

50-hektarilisel maa-alal on lisaks õunaedadele rajatud päikesepark, mis rahuldab kogu siidrikoda energiavajaduse.

Edasi liikusime majja, kus peale tootmishoonete asub restoran ja majutuskoht, mis majutab kümnekond inimest. Maja on ehitatud nõlva sisse nii, et esmapilgul tekib tunne, et tegemist on ühekordse hoonega.

Seejärel seadsime sammud tootmispoolele, kus valmistatakse õunapüreed. Viimane valmib õunajääkidest, millele on lisatud soolestikule kasulikke baktereid. Hiljem saime püreed degusteerida. Tagasiside oli seinast sein. Lisaks saime proovida ka nende valmistatud limonaade, mis olid väga omapärase maitsega ja meeldisid enamusele. KODAS on edukas ja ainulaadne Eesti ettevõtte, mis kasutab 100% naturaalselt mahedat toorainet ja väärindab ära kogu oma tooraine.

KODASel on ka oma veebipood, kust saab hea hinnaga nende tooteid tellida ja järele proovida!



KK22-52-K

Foto: A. Filippova

Uudistamas siidrikoda tootmispoolt

Keskkonnakaitstud Helsingi loodusemuuseumis

10. novembril käisid keskkonnakaitse esimese kursuse õpilased koos ai-neõpetajatega Soomes. Reisi eesmärk oli külastada Helsingi loodusemuuseumi, et vaadata ajas kaugele tagasi – milline on meie loodus kunagi olnud ja milline elustik oli toona meie planeedil. Samuti nägime tänapäevaste, üle kogu maailma elavate loomade topiseid.

Meie reis Soome algas varahommikul kell 3.15 Rāpinast. Sõitsime pea kolm tundi Tallinna, et laevale minna. Kuigi äratus oli vara, ei olnud kellelgi probleeme ärkamisega ja tänu kokkuvõttevadele klassile polnud ka ühestki näost väsimuse märke näha. Laevasõit Soome oli meeleolukas ning tunniajane sõit möödus kiiresti. Loodusemuuseumi juurde oli samuti väga mugav minna, sest trammiga sai peaaegu ukse ette. See oli hea, sest ilm Soomes oli väga vihmane ja tuuline.

Loodusemuuseumis toimus ringkäik giidiga, kes rääkis huvitavatel teemadel – loomadest kuni arktika jää sees oleva tolmuni. Teda oli huvitav kuulata, sai-

me teada uusi huvitavaid fakte. Peale giidituuri vaatasime ka ise ringi, tegime märkmeid, avastasime huviga Soome elustikku ja liike, kui ka maailmas olevaid huvitavaid organisme.

Peale muuseumi külastust oli meil vaba aeg, mida igaüks kasutas vastavalt oma soovidele – kes käis söömas ja kes poodles. Hiljem kogunesime laevale, mis viis meid Eestisse tagasi.

Kuigi väljasõit Soome oli ühepäevane,

nägime ja kogesime palju, mida koolipingis istudes ei näeks ega kogeks. Meil on hea meel, et õpetajad organiseerisid asjaliku õppekäigu. See tõstis veelgi enam huvi keskkonnakaitse eriala vastu ja viis mõtted korra tavalisest koolikäimisest rutiinist eemale. Loodetavasti tuleb veel huvitavaid väljasõite, nii meie kui ka teistele kursustele.

KK23-52-K

Fotod: A. Lepisk, A. Salundi-Galitsin



Museumieksponaadid



Ühispilet muuseumis

Värskas Kuurortravikeskuse külastus

9. novembril külastasid keskkonnakaitse ja maastikuehituse õpilased Värskas Kuurortravikeskust, kus tutvuti nii ravimuda kui ka mineraalvee kasutusvõimalustega.

Alustasime ekskursiooni veekeskuses, kus meile anti ülevaade ravimuda kaevandamisest, kasutamisest ning hoiustamisest. Saime teada, et Värskas lahes asuvad Eesti suurimad ravimuda leiukohad ning sealse sapropeeli (järve-muda) uuringud viidi läbi juba 1969. aastal. Lisaks on tegemist ainukese kohaga Maarjamaal, kus on võimalik võtta mudavanni.

Pärast tutvustust suundusime veekeskuse keldrikorrusele, kus asus nn köögipool. Nägime, millistes seadmetes segatakse tahke kloor vette ning milline torustik viib selle basseinidesse. Mürgiste gaaside ära hoidmiseks ei kasutata tahket ning vedelat kloori samal ajal.

Enne lühikest jalutuskäiku sanatooriumi said soovijad degusteerida kraanidest voolavat mineraalvett. Veendusime, et suure soolsusega mineraalvesi Värskas-6 ei ole just kõige meeldivam janukustutaja, kuid sobib hästi maitse-

retseptorite turgutamiseks.

Sanatooriumis tutvustati meile erinevaid ruume, kuhu külastajatel on võimalik minna. Hoones on jõusaal, massaažitoad ja kõige olulisemad – mudaterapia ruumid, kus saab sooja (41–43 kraadise) mudaga täidetud vannis 10 minutit lõdvestuda ning oma tervist turgutada. Ravimuda tuleb mudahoidlast mööda jämedaid torusid, läbib mudareaktori, mis seda soojendab ja voolab vanni otse kraanist. Kuna muda on paks ja lahjendamata, peab kraane vahetama paar korda aastas. Ravimudas olevad orgaanilised ained ravivad lihaseid, tõmbavad välja jääkaineid ning muudavad naha pehmeks.

Värskas Kuurortravikeskusest jõuab müügilettidele ka nina- ja kurgusprei Tsilk. 595 meetri sügavuselt pärit looduslik mineraalvesi (seesama Värskas-6) pannakse pudelitesse muutmata kujul, vähendatakse ainult raua sisaldust. Samuti räägiti lähemalt tootmisprotsessist. Mõistsime, miks tasuks eelistada kodumaist ressursi.

Tuleb välja, et silmaringi laiendamiseks ei peagi bussirattad eriti kaugele vürama, vaid piisab külaskäigust naaber-

maakonda. Täname Värskas Kuurortravikeskuse inimesi huvitava õppekäigu eest!

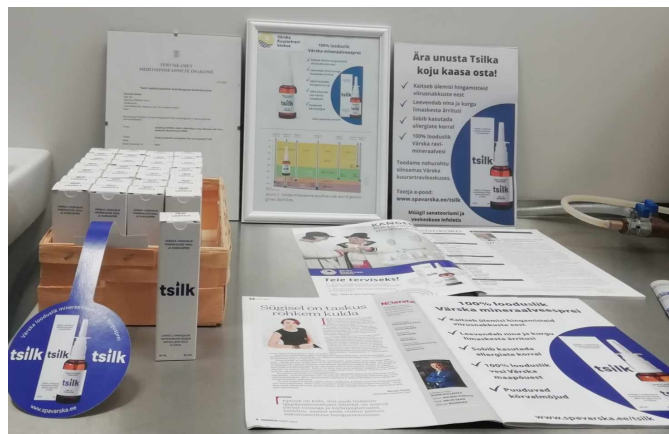
Jade Lummo, Eerika Sternfeld, KK21-52-K



Tervislik kingitus — ravimuda



Ravimudavann



Looduslikust mineraalveest valmistatud Tsilk



Mineraalvesi otse kraanist

Pärgade näitus „Ajaring“ Alatskivi lossis

Järjekorras kolmanda pärjanäituse asukohaks sai valitud Alatskivi loss ja söiduhobuste tall just isiklikest tunnetest lähtuvalt. Olen Alatskivi lossi kõrval üles kasvanud ja minu lapsepõlvemälestused seostuvad tugevalt selle piirkonnaga.

Aja seisatumise tunne ajalooühingulises keskkonnas soodustas näituse nime valikut. Avasime näituse „Ajaring“ eelmise aasta 14. detsembril ja see kestab kuni 3. märtsini.

Eriilmelisi pärji on näitusel kokku 73, mis on valmistatud 48 autorilt. Miks just pärj? Pärj sümboliseerib ringikujulist vormi, millel puudub algus ja lõpp, kandes endas elu pidevust ja järjepidevust. Pärj on mitte ainult kaunis dekoratiivne element, vaid pakub ka vihjeid ajatuks elegantsiks.

Kõigil kolmel näitusel on osalenud kahekordne vilistlane Tuuli Luiga, praegune õpilane Jarko Ilves ja lilleseade õpetajad Pille Peterson ja Maris Paas.

Suur tänu kõigile floristidele näitusesse panustamise eest.

Meeldetuletusena, et näitus „Teine ring“ toimus 2021. aastal Tartu Ülikooli botaanikaaias ja „Talvering“ 2022. aastal Tartu Ülikooli raamatukogus.

Leili Alaoja-Rein, kutseõpetaja

Fotod: I. Kaeli, M. Roomet-Allese, L. Alaoja-Rein



Leili Alaoja-Rein



Merike Rosenberg



Maris Paas



Alina Svetlik



Jarko Ilves



Tuuli Luiga



Alice-Iris Lipp



Mirtel Jõgi



Deivi Sarapson

Jõulunädal aianduskoolis

Õpilasesindus soovis sellel õppeaastal tähistada jõulude saabumist uutmoodi. Otsustati korraldada jõulunädal, mis toimus 12.–16. detsembrini. Läbi jõulunädala katsetati erinevaid ruume ja variante ürituste läbiviimiseks.

Esmaspäeval, 12. detsembril oli kõigile õpilastele järelvastamiste päev, mistõttu me ei planeerinud ühtegi tegevust kooli õpilasperele. Sel päeval otsustasime omakeskis õpilasesinduse liikmetega jõuluaega tähistada. Floristide ja maastikuehitajate koostööna kaunistati sööklas kuusk. Floristidelt sai kuusepuu ehted ning maastikuehitajad korrigeerisid kuusepuu oksa, lisades neid eriti hõredatele kohtadele. Sellisest koostööst sai jõulunädalaks sööklasse ilus kuusepuu nagu jõuluajale kohane. Seejärel kogunesime õpetajate kohvihuuto, kus olid võimalused suupistelaua valmistamiseks ning koosviibimiseks. Toidud valmisid seekord ühistööna – kes kuuse kaunistamisega ametis polnud, andsid oma panuse toiduvalmistamisse. Ühisel jõuluõhtul mängisime Alice poolt läbiviidud arvamismängu, mis tekitas palju elevust ja muutis õhtu väga lõbusaks. Kiirust ja taiplikkust saime näidata jõuluteemalise Kahooti küsimustele vastuseid leides. Õhtu lõpuks jõudis meie juurde ka jõuluvana, kõik said kingituse, mis tuli lunastada luuletuse või muu etteastega.

Teisipäeval, 13. detsembril toimus traditsiooniline jõuluõhtu koolisööklas ja filmiõhtu seminariruumis. Õpilasesinduse president Jarko Ilves tervitas kõiki õpilasi ja õhtusöögile tulnud õpetajaid ning seejärel süüdati kuusel tuled. Koolimajja saabus jõuluvalgus, misjärel söödi ühiselt kooli söökla (OÜ Elstriine) poolt valmistatud jõulurooga. Meeleolumuusika eest hoolitsesid Annika Filippova ja Maria-Eliisa Metsis.

Peale õhtusööki suunduti kolmanda korruse seminariruumi, kus ootas tee ja popkorn. Algas filmiõhtu. Seekord oli lausa kolm filmi – „Hei, kelgule!“, „Suur Maalritöö“ ja „Lepatriinude jõulud“. Kogu õhtu vältel kestnud tegevused tekitasid erilise jõulutunde.

Kolmapäeval, 14. detsembril oli koolis välja kuulutatud toredate jõulukampsunite päev, kuigi terve nädal võis juba jõuluteemalisi kampsuneid seljas näha.



Rõõmsad piparkoogimeistrid Mart-Martin ja Gerda

Sama päeva õhtul küpsetasime ühiselamus piparkooke. Esimese kursuse õpilase Kaisa ema oli meile eelnevalt valmistanud 10 kilogrammi maitsvat piparkoogitainast, mis kolmeks jagati. Küpsetati kolmel erineval korral ning terve maja oli magusat jõululõhna täis. Erinevatel korrustel kõlas kõõgis toimetava tiimi maitselise omane muusika. Tänu nn segatiimidele said ühel korral elavad õpilased omavahel rohkem tuttavaks. Õpilastega olid liitunud ka õpetajad Keio Kaarlõp, Epp Säga ning õpilasnõustaja Maarika Loodus. Ühiselamu täitus koduse jõulutundega. Igaüks, kes soovis, sai hiljem piparkooke kaasa võtta.

Neljapäeval, 15. detsembril viibis osa õpilasesindusest Maarja Küla õpperühma juures, kus meie õpilased organiseerisid jõulupäeva. Õpetajateks olid meie õpilased ning päev lõppes ühise jõulupeoga.

Õhtul koguneti floristi õpilaste poolt kaunistatud Jõe tänava ühiselamu puhketuppa. Ühisel koosviibimisel mängiti

Irma Samoldina ja Valdur Truija koostatud mälumängu, muljetati läinud aastast ning vaadati ka jõulufilmi. Võimalus oli maiustada piparkookidega ning juua jõuluteed. Õpetajad Katrin Kivistik ja Örne Rämman ning Maarika Loodus täiendasid meie jõululauda kodust toodud erinevate teede ja maitsvate moosidega.

Reede, 16. detsember oli üllatuste päev. Õpilasesinduse päkapikkude poolt oli koolimajas erinevatesse kohtadesse peidetud maiustusi, mida võis leida nii taimede vahelt, kuuse pealt ja lillede seest. Samuti kanti viimasel koolipäeval enne vaheaega jõulumütse.

Jõulunädal oli omamoodi ja tore, õpilased said omavahel tuttavamaks ning jõulutegevust jagus terveks nädalaks. Õpilasesindus tänab kõiki osalejaid ning eriti kooli töötajaid, kes leidsid aega õpilasuiritustel osaleda.

Agnes Valner, FL22-41-K

Jarko Ilves, FL21-41-K

Maarika Loodus, õpilasnõustaja

Foto: P. Ivleva

Õpilasesindus veetis jõulupäeva Maarja küla õpperühmas

Jõuluaeg Maarja küla õpperühmas oli seekord eriline tänu õpilasesinduse toredale algatusele. 14. detsembril viibisid õpilasesinduse õpilased päeva Maarja külas, kus oldi õpetajateks tundides ning peeti jõulupidu. Neli põnev tundi töid kooliperele rõõmu, loominguist elevust ja meeldejäädavaid hetki.

Möödunud aasta viimasel koolipäeval oli Maarja küla õpperühmal neli tundi: puutöö, üldained, käsitöö ja kõik loodusesse.

Üldainete tunnis olid õpetajateks Liis ja Mikk, kes viisid läbi jõuluteemalise viktoriini. Õpilased töötasid usinasti kaasa ja püüdsid leida küsimustele vastuseid. See kujunes rõõmsaks mõttevahetuseks ja vastuste otsimiseks. Õpilased olid väga teadlikud ja viktoriini seis kujunes tasavägiseks – kõik osalejad olid võitjad, said teadmisi ja kordasid üle jõuluaja kohta käivaid tarkusi.

Käsitöötunnis oli võimalus õpilastel oma loovust rakendada. Õpetajate Jarko, Madli-Mai ja Gerda juhendamisel valmistati käbist jõuluehteid, millega hiljem ühiselt jõulukuuske ehitati. Lisaks sai valmistada ka omaale koju viimiseks ühe kaunistuse. Uute õpetajate juhendamisel kulges tegevus rahulikult ja loovalt meisterdades ning kui tekkis takistusi, siis olid õpetajad abiks. Kui kaunistused olid tehtud, sai soovi korral teha jõulukaarte oma sõpradele. Tegevuste taustaks mängis rahulik muusika, mis toetas head loominguist tegevust. Õhustik klassis oli nii mõnus, et õpilased ei kiirustanud kuidagi vahetundi, vaid tegutsesid püüdlikult edasi. Mingist hetkest liitus käsitööõpetajate seltskonnaga puutööklassist Kermo, kes koheselt asus koos õpilastega meisterdama ja aitas neil ehete tegemist ja kaartide kujundamist lõpuni viia.

Puutöötunnis oli õpilastel ülesandeks valmistada etteantud puuseibist nõop, millele sai põletiga mustri teha. Selles tunnis olid õpetajateks Oliver, Kaisa ja Kermo. Kuna tegemist oli erinevate teravate tööriistadega ja põletitega, siis oli kohal ka Maarja Küla õpperühma õpetaja Lauri. Puutöötunni meeleolu rikastas Joosep, kes oma ukulele ja karmoška välja võttis ning taustaks ilusaid lugusid mängis. Õpilaste seas



Käbidest kuuseehete valmistamine

pakkus Joosepi pillimäng tösist huvi ning mitmed proovisid Joosepi juhendamisel isegi pillimängu.

Lisaks tubastele tegevustele toimus jalutuskäik talvisesse metsa õpetajate Kätlini ja MariaElisaga. Õpilased panid nobedasti end riidesse ja läksid õue, kus nad jalutasid, ajasid talvejuttu ning puid uurisid. Tee peal valiti ka mõned ilusad kohad välja, kus Kätlin kõiki huvilisi pildistas.

Kui tunnid said läbi, mindi koos lõunale Maarja küla söögimajja. Lõunasöögiks pakkus kokatädi Kersti kõigile jõulupärast kartulit, kapsast, verivorsti ja sous-ti. Kui kõhud said punni söödud, haaras kõiki mõnus väsimus. Natuke puhkust, jalutuskäik värskes õhus, põgus kohtumine šoti mägiveistega ja energiavarud said taastatud.

Pärastlõuna jätkus meie ühise jõulupeoga. Alustuseks kaunistasime üheskoos tunnis tehtud ehete kuusepuu, et oleks rohkem piduhõngu. Seejärel tegime mõned ühised mängud ja tantsud. Pillimees Joosep mängis lugusid, mida sooviti. Ja ühel hetkel astus saali jõuluvana kingikotiga, mis rõõmustas kõiki. Jõuluvana juhutati tema jaoks valmis pandud uhkele toolile istuma ja päeva oodatud osa võis alata. Enne kingituste jagamist selgitas jõuluvana, miks ta nii kõhn on. Nimelt olla jõuluvana memmega trennis käinud ja teinud iga päev trenni ja märkamatuks need kilod tal kadusid. Aga see meid ei ehmatanud, jõuluvana oli ikkagi tore mees ja julgelt läksid kõik oma kinkidele järgi. Eriti toredad olid need laulud ja luuletused, mis jõuluvana kingi eest esitati. Jõuluvana kingikott oli suur ja

igauhele jagus mõni pakk. Ka meie õpilasesindus sai jõuluvana kingituse. Pärast kingituste jagamist kiirustas jõuluvana edasi teiste laste juurde ja meie jätkasime oma pidu. Joosep võttis oma pillil viisi üles ja tants algas täie hooga. Maarja küla õpilased olid väga tantsulembesed, saime mitu korda tantsida „Kaera-Jaani“, „Jenkat“ ja „Kui sul tuju hea“, nii et nahk märg. Märkamatuks katsid Maarja küla õpetajad meile ühise suupistelaua. Peale väikest kehakinnitust asusime kõik koduteele, meie Rāpinasse ja Maarja küla õpilased kodudesse üle Eesti.

Oleme rõõmsad, et õpilased ja õpetajad kiitsid õpilasesindust huvitavate tundide ja peo eest. Kooliõhustikus valitses positiivne meeleolu ning sündmus tõestas, et koolipere ühine tegevus loob toredaid hetki ja tugevdab ühtsustunnet.

Me kõik nautisime seda päeva, saime väga huvitava kogemuse, mida soovitame kõigile. Koju sõites tundsimme väsimust, kuid see väsimus oli hea, täis rahulolu ja siirast rõõmu. Aitäh Maarja küla õpperühma õpetajatele Riinale, Laurile, Maarikale, et usaldasite meid ja olite meile toeks sel päeval.

Maarja külas käisid Rāpina Aianduskooli nn peamajast Kaisa Tull, Liis Lattik, Gerda Liblikman, Madli-Mai Matt, Maria Eliisa Metsis, Kätlin Luht, Jarko Ilves, Kermo Rätsep, Mikk Meisterson, Oliver Saar, Joosep Truija ja Maarika Loodus.

Mikk Meisterson, AE23-42-K

Liis Lattik, ME22-41-K

Maarika Loodus, õpilasnõustaja

Foto: K. Luht

Kovisioon ja selle rakendusvõimalused haridusasutuses

Jaauarikuu esimesel reedel, kui oli sadanud palju lund, toimus R pina Aianduskooli õpetajatele ja t tatajatele suunatud  hisseminar. Nagu varasemad seminarid on olnud  ppimiskohaks meile kõigile, oli ka seekord. Päeva teemaks oli kovisioon ja selle rakendusvõimalused haridusasutuses. Seekordsel seminaril oli meid koolitama tulnud Tallinna Majanduskooli  ppejuht Allan Kaljakin, kes on mees nagu orkester. Allan on rohkete kogemustega superviisor, *coach*, juht, õpetaja, koolitaja ja nimekiri võiks jätkuda (*Googeldage* ja imestage, mida k ike on üks mees jõudnud teha).

Oli positiivne üllatus, et vaatamata ekstreemsetele ilmastikutingimustele osales seminaril üle 40 kolleegi.

Mis edasi?

Kuigi  hisseminar sai läbi, siis sellega meie mõtted ja tegevused ei piirdu. Meie visioon on saada käima koolis mitmed kovisioonir hmad, et tagada iga õpetaja heaolu probleemide lahendamisel t tkohal. Seminaril selgusid meie grupi juhtimisega eriti head alustajad – Hannes, Epp, Karin ja Katrin, kellest me ei tahaks kuidagi loobuda. Kuigi päris mitmes Eesti üldhariduskoolis on kovisioon saanud tavapäraseks, siis meil on plaan tõsta esile R pina Aianduskool kui Eesti esimene kutsekool, kus on omaks võetud kovisioonikultuur ja meeskonnas käivad koos kovisioonir hmad. See oleks saavutus omaette!

Lisaks meie koolis ülalmainitud kultuuri arendamisele käisid Keio ja Maarika läbi viimas Tallinna Majanduskoolis sarnast kovisioonikoolitust. Sealne vastukaja meetodi osas nii t tkultuuris kui ka  ppet os oli üdini positiivne. Inimesed, kes koolitusel osalesid, tundsid end peale pikka päeva innustatuna.

Miks selline üritus sai ellu kutsutud?

Aianduskoolis on aastaid p utud Tiina L nkuri professionaalsel toel läbi viia kovisiooni kohtumisi. Siiani on olnud osalus tagasihoidlik, sest pole leitud ühist aega selle läbiviimiseks.

Möödunud aasta kevadel HARNO poolt korraldatud kovisiooni koolitusel osalesid agaralt meie koolist Sigrid, Keio, Maarika ja Tea, lootusega professio-

naalset arutelu ja sisekliimat parandada ühe hea ja mitmekülgse töövahendiga – kovisiooniga. Tiimit   raames sai korraldatud ka kokkusaamisi sel teemal ning Maarika juhulik kohtumine HTM-i kutsevaliku ideekorjeseminaril Allaniga on igakülgelt olnud abiks meie teekonnal.

 petajaskond puutub kokku igapäeva-t os paljuskii muret tekitavate olukordadega. Ventil erimine oma kaaskolleegeidele on üks lahendus, kuid lahenduse leidmine selles protsessis on küsitav. Kovisioon meetodina on justkui supervisioon ja *coaching*, kui üht ja sama tööd tegevad inimesed aitavad lahendada kolleegi muret enda kogemuste baasilt. Kogemusi jagades on lihtsam leida vastuseid oma murekohadele. Ja need ei pea olema kolleegeide pakutud lahendused, vaid sageli sellise koostöö tulemusena võib leida vastuse edasise tegevuse osas enda seest.

Erinevalt tavalisest oma kolleegeidega murede jagamisest erineb kovisioon oma struktuuri poolest – kovisioon on ajaliselt piiritletud, kindla lõpu, alguse ja elementidega. Küsimus, millele vastust hakatakse otsima, saab ka vastuse ning ühtlasi konstrueerivad grupi liikmed enese jaoks uue teadmise ja õppimise koha. Tegevus toimub kindlas grupis ja kõik r  gitu jääb sellesse protsessi – see tagab turvalise ja toetava  hkonna.

Kuna on teada, et koostöös peitub alati lahendusi ja v imalusvariante, siis me väga loodame, et kovisioon meie koolis rohkelt kasutust leiab. Sedasi saame meeskondlikult üksteist aidata igapäevaste t  murede lahendamisel.

Keio Kaarl p,
aiandustehnoloogia projektijuht

Foto: K. Toom



Kovisioonikoolitus aianduskoolis

Rahvusvaheline aiandusmess Essenis

Jaauari lõpus külastasin rahvusvahelist aiandusmessi (IPM – Internationale Pflanzenmesse) Essenis, Saksamaal. Mess oli avatud 22.–26. jaanuarini ning see oli mõeldud professionaalsetele taimekasvatajatele, n-ö tavainimesi messile ei pääsenud. Seda üritust korraldatakse igal aastal jaanuari lõpus ja seekordne oli juba 40. mess. Kohal oli 1403 ettevõtet ja organisatsiooni 43 erinevast riigist. Messis eksponaadid olid kõik siseruumides, halle oli kokku 10. Kodulehe esialgsetel andmetel külastas messi üle 36 000 inimese.

See üritus ei ole koht, kust saab midagi kaasa osta. Seal näidatakse, tutvustatakse erinevaid taimi, masinaid, seadmeid, tarvikuid, tehnoloogilisi, sealhulgas infotehnoloogilisi lahendusi, mis on seotud aiandusega. Pakutakse võimalusi nii suurtootmise tingimustesse kui ka väikeaiapidajatele. Sõlmitakse kokuleppeid ostutehinguteks. Läbi päevade toimusid seminarilavadel ka 30-minutilised esitlused. Käisin kuulamas laavakivimist valmistatud väetiste



Okaspuude paljasjuursed istikud

tutvustust. Tegu on loodusliku kivimiga ja sellest valmistatud väetised on kasutamiseks ka mahevilljelas.

Kuna mess oli tohutult suur, siis kõiges ei jõudnud süveneda. Keskendusin eelkõige väetistele, substraadidele, looduslikust materjalidest tarvikutele. Esmakordselt nägin taimepotte, mille valmistamiseks on kasutatud loomade karvu ja nahka. Toidujahu jääke on hakatud kasutama substraadimattide sideainena. Selliseid looduslikke matte soovitatatakse kasutada kallakute ja katuseaedade rajamisel. Üheks põnevaks leiuks oli väetisetootja, kes valmistab pikatoimelisi väetistablette, sealjuures ei kasutata plastikut tableti katmiseks. Praegu on paraku enamus pikatoimelisi mineraalväetisi kaetud plastikust membraaniga ja selliste väetiste kasutamisega viiakse mulda tohtu kogus plastikut.

Katmikalade lisavalgustite osas esitleti LED-valgusteid, mille valgusspektrit on võimalik reguleerida vastavalt sellele, millises arengufaasis taime on vaja valgustada.

Taimmaterjali müüjad rõhustasid istikute kvaliteedile ja mõneti nukker oli näha stendide viisi puittaimede paljasjuurseid taimi. Kuid rõhutada taheti, et istiku juures on oluline ka kvaliteetne juur, mitte ainult maapealne osa. Poti- ja lõikelilled osas tootsin vaid välja, et selle hooaja trendivärvideks pakuti roosakaid ja pastelseid kollaseid toone.

Messi raames toimus ka floristide lilleseadevõistlus. Käisin kuulamas Interflora 2023 maailmameistrivõistluste võit-

ja Nicolaus Petersi esitlust, kus ta tutvustas oma karjääriteed maailma-meistriks.

Hea oli näha, kuidas messi olid külastamas ka aianduserialade õpilased koos õpetajaga. Küll oleks tore, kui ka meie kooli õpilastel avaneks võimalus õppetöö raames külastada seda üritust. Kahju, et selline enesetäiendamise võimalus ei klassifitseeru Erasmuse toetuse alla.

Olen seda messi külastanud ka varasemalt, viimati seitse aastat tagasi. See pärast teadsin, et see on koht, kust saab kõige uuemat teavet praktilise aiandusvaldkonna kohta. Mis peamine, seal on võimalik küsida infot toodete loojatelt ning sealjuures sellist infot, mis pole kunagi kirjas toote pakendil või infolehel. Selline silmast silma suhtlemine on väga väärtuslik kogemus.

Kui kellelgi tekib huvi selle messi külastamiseks, siis arvestama peaks, et ühe päevaga ei jõua seda messi kindlasti läbi käia. Kaasas peaks olema paberil visiitkaarte, sest see on seal üldine viisakus, et kui tunned millegi vastu huvi, siis tutvustad ennast ka visiitkaardi abil (ja pärast saadetakse sulle hulgaliselt messijärgseid sooduspakkumisi).

Järgmisel aastal toimub Esseni aiandusmess ajavahemikus 28.–31. jaanuar 2025. Täpsemat infot leiad:

<https://www.ipm-essen.de/weltleitmesse/>

Suur tänu aianduskoolile messi külastuse toetamise eest!

Marge Starast, kutseõpetaja



Marge messil

Raamatukogus saab tutvuda aedmustika alase doktoritööga

16. jaanuaril kaitses Eesti Maaülikoolis oma doktoritööd Angela Koort. Aga kuidas see on seotud Räpina Aianduskooliga? Angela Koort töötas mõni aeg tagasi aianduskoolis maastikuehituse juhtõpetajana, praegu töötab ta Eesti Maaülikooli aianduse õppetoolis. Tema juhendajateks olid Marge Starast ja maaülikoolist Kadri Karp ning Ulvi Moor. Dissertatsiooni teemaks oli „Väetamise ja modifitseeritud atmosfääris säilitamise mõju aedmustika (*Vaccinium spp*) viljade kvaliteedile“.

Kes soovib tutvuda selle doktoritööga, siis astuge läbi raamatukogust või lugege veebist:

https://dspace.emu.ee/bitstream/handle/10492/8757/EMY_doc_Koort_veebi_corrected.pdf?sequence=4&isAllowed=y

Marge Starast, kutseõpetaja

Marge ja Angela pidulikult kaitsmispäeval



Räpina Aianduskooli koostöö Eesti Põllumajandusülikooliga

Aastatel 1992–2001 oli meie kooli nimeks Räpina Kõrgem Aianduskool. Kõrgemateks koolideks nimetati siis need senised sovhoostehnikumid, kus Eesti Põllumajandusülikooli (EPMÜ) tudengid esimesel kooliaastal praktilisi töökogemusi omandasid. Meil õppis eri kestvusega neli lendu. Neljandas lennust õppisid kaks tütarlast välismaalt, Mari- ja Mordvamaalt. Hiljem koolitati mõned aastad Eesti Põllumajandusülikooli ja Tartu Ülikooli koostööna aiandusõpetajaid, kes oma pedagoogilise praktika sooritasid Rāpinas. Kümnenädi lõpuks koostöö põllumajandusülikooliga hääbus ja kooli nimi lühenes.

1992. aasta suvel valmistusime aiandustudengite 3. lennu vastuvõtuks. Neil tuli terve esimene ülikooliaasta viibida siin. 1. septembril alustasid Rāpinas kaks EPMÜ õpperühma oma tudengipõlve, lülitudes aktiivselt kooliellu ja tuues endaga siia kõrgkooli õhustikku. Õppeaasta lõpus otsustati, kes pääsevad ülikooli. Ülejäänud kasutasid võimalust lõpetada Rāpina kool. Siin alanud sõprus jätkus 3. lennul õpingute lõpuni ja pärast seda.

Aianduskooli lõpetajate nimekirjades pole kahjuks neid EPMÜ tudengeid, kes Rāpinas ühe või kaks semestrit õppisid ja samuti meie vilistlase nime väärisksid. Nende seas on ettevõtja Kristjan Kalgan (1991), puukooliomanik Mihkel Saar (1993), Tallinna botaanikaia vanemaednik Anu Kaur (1993), Eesti Maaülikooli professor Ulvi Moor (Ermel 1994), uute marjataimede propageeri- ja Liina Arus (1994) jt. Nime järel sulgu-

Aianduskoolis õppinud EPMÜ aiandustudengeid

EPMÜsse astumine	Rāpinas õppetööl (kuu, aasta)	Põllumajandusülikooli lõpetanud
1. lend – 1990 (EPA)	kevadsemestril 3.–7.1991	1994 Kristjan Kalgan
2. lend – 1991	kaks semestrit 10.1991–7.1992	1995 Merjan Savila (Tugi) 1995 Eike Lepmets
3. lend – 1992	esimene ülikooliaasta 9.1992–7.1993	1997 Mihkel Saar 1996 Anu Kaur
4. lend – 1993	kevadsemestril 3.–7.1994	1997 Liina Arus 1997 Ulvi Moor (Ermel) 1997 Natalia Lobossok
Aiandusõpetaja praktikandid	1.–2.1998	1997 Riina Reinmets 1997 Ulvi Moor (Ermel) 1997 Ene Suuvere
Aiandusõpetaja praktikandid	12.1998–1.1999	1998 Kaie Zimmer 1998 Tiivi Tiido



Aednike 3. lennu kohtumine 1993. aastal Anu Kauri pool

des on Rāpinas õpingute lõpetamise Jaan Kivistik, vilistlane ja õpetaja aasta.

Foto: A. Kaur

Lõikuspidu mõisalossis

Räpina Aianduskooli 2023. aasta sügispidu kandis pealkirja „Lõikuspidu“ ning leidis aset Sillapää lossis 1. novembril. Eelneval päeval toimus õpetajate Irma Samoldina ja Valdur Truija poolt koostatud lõikuspeo teemaline mälumäng, kus saadi teadmisi vanadest kommetest ja harjumustest. Peo teemaks oli talurahvas, mõisahärra ja mõisaproua. Muusikat esitas Nedsaja Küla Bänd, mängides ka tuntud lugusid, näiteks „Matkalaul“ ja „Insener Garini hüperboloid“. Külalised nautisid üksteise seltsi tantsides ja lauldes bändi saatel.

Toimus ka proovile panev talurahva rammuvõistlus, kus oli võimalus jõudu katsuda sibulakottide tõstmisel. Kõige kauem suutis sibulakotti hoida seto rahvariietes Valdur Truija. Samuti sai osaleda õnneloosis, kus igaüks sai valida oma lemmikpärast auhinna. Enne õnneloosis osalemist pidid käima läbi mõisahärra Toivo Leesi kontorist, et saada endale loosizeton. Auhinnad olid välja pannud meie kooli õppemajand, õpetajad, Värska Mineraal, Räpina Apteek, Kuke talu ja Gardest.

Peol sai nautida maitsvat toitu, mille olid valmistanud Madli-Mai Matt, Kaisa Tull, Jutta Mitt, Gerda Liblikman, Hedit Olesk, Katrin Kivistik ja Maarika Loo-



Talurahva rammuvõistlus

dus. Küllastada oli võimalik kõrtsi, kus baarimeheks oli Kermo Rätsep. Kõrtsis pakuti mitmeid maitsvaid aiandussaadustest tehtud jooke. Samas ruumis sai mängida kaarte, malet ja kabet. Fua-jeest ei puudunud ka esimese kursuse floristide poolt valmistatud kaunis sügisene fotonurk.

Peo kulminatsiooniks toimus õpilase-sinduse presidendi ja asepresidendi

väljakuulutamise. Kandidaadid olid Jarko Ilves, Liis Lattik ja Madli-Mai Matt. Presidendiks kuulutati Jarko Ilves ning asepresidendiks valiti Liis Lattik. Õhtu oli täis traditsioonilist sügisehõngu.

Vanessa Engström, KK23-52-K

Jarko Ilves, FL21-41-K

Maarika Loodus, õpilasnõustaja

Fotod: K. Luht, A. Filippova



Pidulised

Loodusteemaline mälumäng

12. detsembril 2023 toimus keskkonnakaitse eriala päevaste kursuste ja õpetajate vahel loodusteemaline mälumäng, mille mõtte algatajateks olid keskkonna esimese kursuse õpilased. Idee leidis toetust ka õpetaja Arvi Le-

piski poolt, kes viis sündmuse lõpuks ellu. Igal keskkonnakaitse kursusel oli ka võimalus anda panus mälumängu koostamisel ühe küsimusega. Õpetajad osalesid innukalt, demonstreerides oma teadmisi ja võites mälumängu.

Teise koha pälvisid teise kursuse õpilased, kolmandale kohale tõusis kolmas kursus ja neljanda koha saavutasid esimese kursuse õpilased. Ükski osaleja ei lahkunud tühjade kätega. Iga võistkond sai kaasa kingikoti, kus leidis igaühele midagi meelepärast. Auhinnad olid praktilised ja sponsoriteks Aigi, Arvi ning aianduskool. Mälumäng pakkus vaheldust koolirutiinile ning andis võimaluse laiendada silmaringi. Omapäraseks tegi selle mälumängu see, et traditsioonilistele küsimustele lisaks tuli tunda ka loodushääli, reaalselt näidatud eksponaate ja muidugi oli ka pildiküsimusi. Sellised sündmused suurendavad õpilaste teadmisi ja motivatsiooni õpitava eriala vastu. Loodetavasti ei olnud see viimane keskkonnakaitse kursuste ettevõtmine ning tulevikus jätkavad nii õpilased kui ka õpetajad sarnaste sündmuste korraldamist.

Rainer Porro, KK23-52-K

Foto: A. Salundi-Galitsin



Loodushuvilised mälumängurid — esiplaanil 3. kursuse võistkond



RÄPINA AIANDUSKOOL
nukkas looduslähedane elu

Elukestev õpe

**RÄPINA AIANDUSKOOLI
TÄIENDUSKOOLITUS**

- Õppepäevad
- Vabahariduslikud kursused
- Töölased koolitused
- Mikrovalifikatsioon

Vaata lisa:

- www.aianduskool.ee/taidenduskoolitus
- FB Räpina Aianduskooli Täienduskoolitus



RÄPINA HEA KODU PÄEVAD

24.-25. mail toimub Räpina Aianduskoolis
Horti Challenge - rahvusvaheline nooraednike võistlus

Kõik soovijad saavad võistlust vaadata ja kaasa elada.
25. mail on võimalik mõnda võistlusala kaasa teha.
Lisaks sellele saab publikul sel päeval osa muusikalistest üllatustest.

Võistluste info: aianduskool.ee/hortichallenge/

Tule koos perega,
kõigil on põnev.



RÄPINA AIANDUSKOOL
nukkas looduslähedane elu



HortiCHALLENGE

Tartu 2024 Euroopa kultuuripealinn

Aeg & Vaim
TEMPUS & SPIRITUS

Suur tänu kõigile, kes lehenumbri illumisele kaasa aitasid.

Ajaleht ootab kaastöid kulli.nommistu@aianduskool.ee

Väljaandja Räpina Aianduskool, Aianduse 6, Räpina 64505

Toimetaja Külli Nõmmistu Küljendaja Valdur Truija

Veebruarikuu nali

Kaks inglasi baaris: „Ma olen kuulnud, et Havai saartel pidi aasta läbi ilus ilm olema,“ ütleb üks.
„Vaesed havailased,“ haletseb teine, „millest nad siis omavahel vestlevad?“